

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIÀGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació:
P-APA-006

Àmbit d'aplicació: At. Quirúrgica/
At. Hospitalització/ At. Ambulatoria/
At. Urgent/ Anatomia Patològica

Versió: 1.0
Pàgina 1 de 17

Autors

Nom	Servei/Unitat
Carmen Pérez Martínez	Responsable Tècnic d'Anatomia Patològica
Pere Roura Martí	Infermer 8A
Laura Torres Duran	TCAI Corretorns
Fina Fàbrega Portas	Infermera Consultes Externes
Nuria Plana Serra	TCAI 6A
Merce Bosch Grau	Infermera 8B
Rosa Millet Barrera	TCAI UPIC
Lidia de los Santos Suarez	TCAI 4B
Marta Bosch Aulet	Infermera 3B
Minea Torres Gestoso	Infermera UCI
M ^a Luz Mayordomo Martinez	TCAI 6B
M ^a Jose Palacios Gordillo	Infermera Urgències
Eva Vila Costa	Infermera Supervisora Bloc quirúrgic
Angela Quintanas Esteba	TCAI 7B
Merce Bonet Porqueras	Infermera Reanimació
Maria Colomer Plana	Infermera Adjunta Direcció d'Infermeria
Assumpció Picart Nogué	Infermera Supervisora Consultes Externes
Elisabet Salinas Palacios	Infermera Adjunta Direcció Infermeria
Miquel Sánchez i Avendaño	Tècnic Prevenció Riscos Laboral

Gestió de modificacions

Versió	Data	Descripció de les modificacions
1.0	Febrer 2017	Elaboració document
	Octubre 2017	Incorporació mostra quirúrgica
Propera revisió	Data	
2.0		

Gestió del circuit d'aprovació

Versió	Nom del Cap de Servei, Dir. D'infermeria i/o comissió Clínica (CC)	Data d'aprovació pel Cap de Servei, Dir. D'infermeria i/o CC	Data d'aprovació per la Comissió de Qualitat i Seguretat del Pacient
1.0	Com. Qualitat Infermeria	20/04/2017	14/06/2017
	Eugeni Lopez, Cap Servei Anatomia Patològica	Març 2017	

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 2 de 17

INTRODUCCIÓ/JUSTIFICACIÓ

Els estudis histològic de mostres de diagnòstic d'anatomia patològica realitzats a cada pacient molt sovint representen el diagnòstic definitiu de la seva malaltia. Aquest diagnòstic determina el seu pronòstic i el tractament a seguir, a la vegada que representa també, un control de qualitat d' altres estudis diagnòstics.

Els errors en la identificació representen un problema greu amb una repercussió directa i immediata amb un possible risc per al pacient i és una causa important d' incidents adversos en l'assistència sanitària.

La realització d'un protocol per a la correcta identificació i un bon maneig de les mostres millora la seguretat del pacient i la qualitat de diagnòstic de la mostra.

OBJECTIU

1. Garantir que totes les mostres vagin adequadament identificades i conservades amb la finalitat d'augmentar la seguretat del pacient i la qualitat de diagnòstic de la mostra.
2. Promoure i conscienciar, a tot el personal sanitari, de la importància de verificar la identitat de la mostra i corroborar la identitat amb la petició i el pacient.

ÀMBIT D'APLICACIÓ

- Atenció Quirúrgica
- Atenció Urgent
- Atenció Ambulatoria
 - Consultes Externes
 - Gabinets d'exploracions
- Atenció Hospitalització
 - Unitats d'hospitalització
 - UCI

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 3 de 17

PROFESSIONALS IMPLICATS

- Metge
- Infermera
- TCAI
- Zelador

PREPARACIÓ DEL PERSONAL QUE RECULL LA MOSTRA

Cal utilitzar equips de protecció universal per a la recollida, manipulació i trasllat de la mostra.

Cal prioritzar la utilització de recipients amb sistema tancat de formaldehid (Figura 1). Només en el cas de manipulació de formaldehid, s'utilitzaran els guants de nitril, ulleres antiesquixades, bata impermeable, mascareta FFP3 i específica (autofiltrant amb carbó actiu) en els casos que la ventilació sigui deficient (inexistència d'extracció – impulsió d'aire). Caldrà tenir en compte evitar l'exposició a persones amb embaràs, lactància i especial sensibilitat.

MATERIAL A UTILITZAR

Equips de protecció individual (per a ús en l'envasat si s'escau)

- Guants de nitril.

Biòpsies:

- Polsera identificativa del pacient.
- Etiquetes per a la mostra (Full sol·licituds Din A4 amb 8 etiquetes adhesives, codi logaritme 410790).
- Etiquetes amb les dades del pacient.
- Per mostres mil·limètriques: recipients amb sistema tancat de formaldehid (tipus Biopsafe amb 20 ml de formaldehid (pots blaus)).
- Per mostres de mesura ≥ 1 cm: recipients hermètics adients i formaldehid (cal tenir en compte la mida de la biòpsia o peça quirúrgica i la quantitat de formaldehid necessària per garantir una bona conservació i transport)
- Safata amb estora absorbent de formaldehid.
- Bossa de plàstic.
- Contenidor de residus per al rebuig de material tallant/punxant grup III

**PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE
MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA**

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 4 de 17

Citologies

Ginecològica (triple presa, mostra única i secrecions de mama)

- Polsera identificativa del pacient.
- Etiquetes per a la mostra (Full sol·licituds Din A4 amb 8 etiquetes adhesives, codi logaritme 410790).
- Etiquetes amb les dades del pacient.
- Portaobjectes.
- Llapis.
- *Citospray* de fixació extensions ginecològiques.
- Capsa de plàstic de transport de portaobjectes.
- Esparadrap de paper.
- Contenidor de residus per al rebuig de material tallant/punxant grup III.

NO Ginecològica (esputs, orines, líquids, puncions)

- Polsera identificativa del pacient.
- Etiquetes per a la mostra (Full sol·licituds Din A4 amb 8 etiquetes adhesives, codi logaritme 410790).
- Etiquetes amb les dades del pacient.
- Pots d'orina de 100 ml i tubs de 10cc de fons rodó de diferents mides per a remetre citologies.
- Agulles i xeringues de diferents mesures per a fer puncions.
- Safata amb estora absorbent de formaldehid.
- Bossa de plàstic.
- Contenidor de residus per al rebuig material tallant/punxant grup III.

Equips de protecció individual (en exposició/manipulació de formol)

- o Guants de nitril.
- o Ulleres de protecció antiesquitxades.
- o Bata impermeable.
- o Mascareta auto filtrant amb carbó actiu
- o Mascareta FFP3.

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 5 de 17

PREPARACIÓ DEL PACIENT

Identificació activa del pacient (IAP) sempre amb prèvia comprovació de que les dades de la polsera identificativa són correctes, aquesta identificació i/o comprovació cal fer-la sempre abans d'obtenir mostres de diagnòstic ja siguin de: sang, fluids corporals o teixits.

Explicar a pacient i/o família, la importància d'anar ben identificat i demanar-los la seva col·laboració.

DESCRIPCIÓ DEL PROCEDIMENT I FASES D'EXECUCIÓ

1. Elaborar i cursar la sol·licitud de mostra per anatomia patològica

El metge responsable del pacient haurà de cursar la sol·licitud omplint els formularis de petició a SAP (Petitori ICS_PROVES DT_PETICIÓ ANATOMIA PATOLOGICA).

Tant si es tracta d'un estudi anatomopatològic de biòpsies com de citologies, hauran d'incloure les dades del tipus i les característiques de la mostra. Un cop feta la petició cal imprimir-la en el full que conté 8 etiquetes, és a dir, que en una mateixa petició és poden identificar un màxim de 8 mostres.

2. Identificació activa del pacient i etiquetatge de la mostra

2.1 Identificar

La infermera o TCAI serà responsable de:

Comprovar que les dades del braçalet del pacient (IAP) coincideixen amb la petició. En cas que el pacient no porti polsera identificativa, és funció de la infermera responsable del pacient, identificar correctament el pacient abans de treure la mostra.

La mostra es recollirà quan el pacient estigui correctament identificat i les dades siguin correctes.

2.1 Etiquetar

Etiquetar adequadament la mostra amb l'etiqueta de la petició. Si tenim més d'una mostra amb una sola petició, cada mostra haurà d'estar degudament identificada.

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 6 de 17

3. Verificació de la correcta identificació mostra-pacient-petició

El metge, que ha extret les mostres, serà responsable de comprovar que les mostres estan degudament identificades i es corresponen a les peticions d'anatomia sol·licitades. Per tal de garantir la seguretat del pacient cal incidir en aquest punt especialment a l'àrea quirúrgica.

4. Com es fa una identificació correcta de la mostra - pacient?

Totes les mostres han d'estar correctament etiquetades en la part frontal del recipient disposant l'etiqueta en vertical (Figura 1), **mai a la tapa** (Figura 2) . Aquesta identificació s'ha de fer davant del pacient.

Figura 1. Identificació correcta de la mostra

Figura 2. Identificació incorrecte de la mostra

Les mostres identificades correctament i dintre dels contenidors adients (mida i estanquitat completa), s'han de remetre al Servei d'Anatomia Patològica, acompanyades de la sol·licitud SAP.

**PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE
MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA**

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 7 de 17

5. Sistema de fixació (envasat), trasllat i col·locació de la mostra (veure taula 1, 2 i 3)

Les condicions de fixació, envasat, trasllat i col·locació de la mostra són molt importants per garantir el correcte processament de la mostra en el Servei d'Anatomia Patològica (veure taula 1, 2, 3).

Les mostres intraoperatòries són de caràcter urgent i s'han de traslladar en fresc immediatament després de l'obtenció (taula 1).

En cas que la mostra sigui citològica cal tenir en compte el sistema de recollida de la mostra i la fixació que s'especifica a la taula 3.

Segons el tipus d'estudi o mostra o hora d'obtenció, la fixació pot variar i s'especifica a la taula 1, 2 i 3.

Si la fixació és amb formol cal que la mesura de la mostra i quantitat de formol dins l'envàs guardin la relació d'1:10.

Els pots o recipients han de tenir la mida en relació a la peça que contenen, en una proporció d' 1:10, perquè es puguin fixar amb la quantitat de formol òptima. Hauran de ser pots de boca ampla per poder dipositar amb facilitat el material.

Un cop identificada i envasada la mostra, els recipients es tancaran immediatament i es traslladaran de manera segura (amb una safata amb material absorbent específic de formol en el seu fons, per tal d'evitar que es produeixin fuites i/o vessaments i la persona que el transporti portarà com a protecció guants de nitril), el més aviat possible al servei d'Anatomia Patològica.

La mostra es conservarà a la nevera quan el temps entre l'obtenció i el trasllat superi els 15 minuts.

Si la mostra es posa en una bossa de plàstic es tindrà cura de deixar-la al Servei d'Anatomia Patològica o a la seva nevera de manera que no es tombi el pot i que la petició no es mulli ni es malmeti

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 8 de 17

Taula 1. Biòpsies intraoperatòries i de diagnòstic

ESTUDIS HISTOLÒGICS			
BIÒPSIES/ CITOLÒGIES INTRAOPERATÒRIES			
TIPUS DE MOSTRA	PETICIÓ	FIXACIÓ I TRASLLAT	IDENTIFICACIÓ DEL PACIENT- MOSTRA
Biòpsia intraoperatòria	Tenir el full de petició correctament emplenat	<ul style="list-style-type: none"> - Obtenir la mostra amb tècnica estèril. - Utilitzar un recipient adient per a la mida de la mostra. <p>Fixació</p> <ul style="list-style-type: none"> -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc i sense manipular. <p>Trasllat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Avisar el Servei d'Anatomia patològica -Prioritat: URGENT Màxim fins a les 19'30 hores -Enviar la mostra en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció juntament amb la petició de biòpsia intraoperatòria. 	<ul style="list-style-type: none"> -Verificar la identitat del pacient i de la mostra. -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. <p>NO EN EL TAP DE L'ENVÀS</p>
Endobronquial per ultrasonografia (EBUS)	Tenir el full de petició correctament emplenat	<ul style="list-style-type: none"> -Obtenir la mostra amb tècnica estèril. -Utilitzar tub de 10 cc de fons rodó. <p>Fixació</p> <ul style="list-style-type: none"> -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc i sense manipular. <p>Trasllat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Avisar el Servei d'Anatomia patològica. -Prioritat: URGENT Màxim fins a les 19'30 hores -Enviar la mostra en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció, juntament amb la petició de biòpsia intraoperatòria/citologia. 	<ul style="list-style-type: none"> -Verificar la identitat del pacient i la mostra. -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. <p>NO EN EL TAP DE L'ENVÀS.</p>

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 9 de 17

Taula 2. Estudis de biòpsies de diagnòstic.

ESTUDI HISTOLÒGIC			
BIÒPSIES DE DIAGNÒSTIC			
TIPUS DE MOSTRA	PETICIÓ	FIXACIÓ I TRASLLAT	IDENTIFICACIÓ DEL PACIENT- MOSTRA
Biòpsies de diagnòstic: cirurgia menor, endoscòpiques i biòpsies amb agulla gruixuda que NO necessiten un procediment especial	Tenir el full de petició correctament emplenat	<p>Fixació</p> <ul style="list-style-type: none"> -Posar en un recipient adient a la mostra amb un volum de formaldehid (formol) 10 vegades superior a la mostra. <p>Trasllat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enviar immediatament després de l'extracció juntament amb la petició de biòpsia. 	<p>-Verificar la identitat del pacient i de la mostra.</p> <p>-Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient.</p> <p>NO EN EL TAP DE L'ENVÀS</p>
Peces quirúrgiques: cirurgia	Tenir el full de petició correctament emplenat	<p>Fixació</p> <p>DIES LABORABLES DE 8 A 21 HORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enviar en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció. <p>NITS, CAP DE SETMANA I FESTIUS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posar en un recipient adient a la mostra amb un volum de formaldehid (formol) 10 vegades superior a la mostra. 	<p>-Verificar la identitat del pacient i de la mostra.</p> <p>-Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient.</p> <p>NO EN EL TAP DE L'ENVÀS</p>

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 10 de 17

		<p>Trasllat DIES LABORABLES DE 8 A 21 HORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enviar la mostra immediatament després de l'extracció i juntament amb la petició de biòpsia. <p>NIT, CAP DE SETMANA I FESTIUS</p> <ul style="list-style-type: none"> - En aquest cas, en què el servei d'Anatomia patològica no està obert, cal deixar les mostres amb formol a la nevera del servei d'anatomia patològica. 		
<p>Peces quirúrgiques de cirurgia clavades a "porexpan" ORL: laringe, buidament ganglionar CMF: base de la llengua, buidament ganglionar GINE: conització CGD: mama</p>	<p>Tenir el full de petició correctament emplenat</p>	<p>Fixació DIES LABORABLES DE 8 A 21 HORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enviar en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció. <p>NITS, CAP DE SETMANA I FESTIUS No procedeix</p> <p>Trasllat DIES LABORABLES DE 8 A 21 HORES</p> <ul style="list-style-type: none"> - Enviar la mostra immediatament després de l'extracció i juntament amb la petició de biòpsia. <p>NIT, CAP DE SETMANA I FESTIUS</p> <ul style="list-style-type: none"> - No procedeix 		<p>-Verificar la identitat del pacient i de la mostra.</p> <p>-Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en el porexpan i a la talla exterior que protegeix la mostra</p>
<p>Biòpsies de ganglis sospitosos de processos linfoproliferatius susceptibles de tècniques d'immunohistoquímiques</p>	<p>Tenir el full de petició correctament emplenat</p>	<p>Fixació</p> <ul style="list-style-type: none"> -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc i sense manipular. -Sempre conservar en nevera. <p>Trasllat</p> <ul style="list-style-type: none"> -Avisar el Servei d'Anatomia patològica -Prioritat: URGENT Màxim fins a les 19'30 hores -Enviar la mostra en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció juntament amb la petició de biòpsia. 		<p>-Verificar la identitat del pacient i de la mostra.</p> <p>-Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS</p>

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 11 de 17

Biòpsies de ronyó i pell, susceptibles de tècniques d'immunofluorescència	Tenir el full de petició correctament emplenat	Fixació -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc embolicada amb una gasa humida amb sèrum fisiològic, immediatament després de l'extracció. -Sempre conservar en nevera. Trasllat -Avisar al Servei Anatomia patològica -Prioritat: URGENT Màxim fins a les 19'30 hores -Enviar mostra juntament amb la petició de biòpsia.	-Verificar la identitat del pacient i que li correspongui la mostra -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS.
Biòpsies múscul esquelètic	Tenir el full de petició correctament emplenat	Fixació -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció. -Sempre conservar en nevera. Trasllat -Avisar el Servei d'Anatomia patològica -Prioritat: URGENT Avisar el dia anterior de la extracció, ja que s'ha d'enviar en fresc a l'Hospital de Bellvitge abans de les 10:30 h. -Trasllat en bany maria de gel. -Enviar mostra juntament amb la petició de biòpsia.	-Verificar la identitat del pacient i la mostra. -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS
Biòpsies de nervi perifèric	Tenir el full de petició correctament emplenat	Fixació -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció. Trasllat -Avisar el Servei d'Anatomia patològica -Prioritat: URGENT Avisar el dia anterior de l'extracció, ja que s'ha d'enviar en fresc a l'hospital de Bellvitge abans de les 10:30 h. -Enviar mostra juntament amb la petició de biòpsia.	-Verificar la identitat del pacient i la mostra -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 12 de 17

Biòpsies de medul·la òssia	Tenir el full de petició correctament emplenat	Fixació -No precisa fixació prèvia específica. -Enviar en fresc i sense manipular, immediatament després de l'extracció. Trasllat -Avisar al Servei Anatomia patològica -Prioritat: URGENT Avisar el dia anterior de l'extracció, ja que s'ha d'enviar en fresc a l'hospital de Bellvitge abans de les 10:30 h. -Enviar mostra juntament amb la petició de biòpsia.	-Verificar la identitat del pacient i que li correspongui la mostra -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS
-----------------------------------	---	--	---

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 13 de 17

Taula 3. Recollida de mostres per a estudis Citològics

ESTUDI HISTOLÒGIC					
CITOLOGIA					
TIPUS DE MOSTRA	PETICIÓ	SISTEMA DE RECOLLIDA	SISTEMA DE FIXACIÓ	IDENTIFICACIÓ DE LA MOSTRA	TRASLLAT
Citologia Ginecològica	Tenir el full de petició correctament emplenat.	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir la mostra amb escovilló o espàtula i fer l'extensió sobre el portaobjectes. 	<ul style="list-style-type: none"> -Després de fer l'extensió sobre el porta posar esprai fixador. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verificar la identitat del pacient i de la mostra. - Posar nom i cognom del pacient amb llapis amb lletra MAJÚSCULA sobre la banda esmerilada del porta per la cara de l'extensió. 	<ul style="list-style-type: none"> - Enviar la mostra, juntament amb la petició de Citologia, enganxant-la amb esparadrap de paper. - En cas que el servei no estigui obert (nits, cap de setmana i festius), deixar les mostres a la nevera del servei d'anatomia patològica.
Esput	Tenir el full de petició correctament emplenat	<ul style="list-style-type: none"> - Pacient en dejú. - Neteja de boca amb antisèptic, no pasta de dents. - Recollida de la primera mostra del matí, és a dir, el primer esput. - Fer tossir profundament (no recollir saliva). - Recollir esput 3 dies 	<ul style="list-style-type: none"> - No precisa cap fixació prèvia específica. - Conservar en fresc. 	<ul style="list-style-type: none"> - Verificar la identitat del pacient i de la mostra. -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS 	<ul style="list-style-type: none"> - Enviar mostra juntament amb la petició de Citologia. - En cas que el servei d'anatomia estigui tancat, deixar les mostres a la nevera - Mostres hospitalàries: es traslladaran cada dia al servei d'anatomia patològica amb la seva corresponent petició. - Mostres ambulatòries: el pacient les reservarà a la nevera fins a completar l'obtenció de les tres mostres consecutives i seguidament les portarà al servei d'anatomia patològica.

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 14 de 17

TIPUS DE MOSTRA	PETICIÓ	SISTEMA DE RECOLLIDA	SISTEMA DE FIXACIÓ	IDENTIFICACIÓ DE LA MOSTRA	TRASLLAT
Orina	Tenir el full de petició correctament emplenat	consecutius. - Recollir 2a orina del matí en un recipient de 125cc. - Recollir la mostra d'orina durant 3 dies consecutius en tres recipients diferents.	- No precisa cap fixació prèvia específica. - Conservar en fresc.	-Verificar la identitat del pacient i la mostra. -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS.	- - Enviar mostra juntament amb la petició de Citologia. - En cas que el servei d'anatomia estigui tancat, deixar les mostres a la nevera - Mostres hospitalàries: es traslladaran cada dia al servei d'anatomia patològica amb la seva corresponent petició. - Mostres ambulatories: el pacient les reservarà a la nevera fins a completar l'obtenció de les tres mostres consecutives i seguidament les portarà al servei d'anatomia patològica.
Líquid: ascític, pleural, pericàrdic, cefaloraquídic o broncoaspirat.	Tenir el full de petició correctament emplenat	- Obtenció de la mostra amb tècnica estèril. -Utilitzar tub de 10 cc de fons rodó.	- No precisa cap fixació prèvia específica. - Conservar en fresc.	-Verificar la identitat del pacient i la mostra. -Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical al recipient. NO EN EL TAP DE L'ENVÀS.	- Remetre el tub de fons rodó immediatament al servei d'Anatomia Patològica. - En el cas que el servei no estigui obert (nits, cap de setmana i festius), deixar les mostres a la nevera del servei d'anatomia patològica. -Enviar mostra juntament amb la petició de Citologia.

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES DE DIAGNÒSTIC D'ANATOMIA PATOLÒGICA

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 15 de 17

TIPUS DE MOSTRA	PETICIÓ	SISTEMA DE RECOLLIDA	SISTEMA DE FIXACIÓ	IDENTIFICACIÓ DE LA MOSTRA	TRASLLAT
Material de punció aspiració.	Tenir el full de petició correctament emplenat	<ul style="list-style-type: none">- Obtenció de la mostra amb tècnica estèril.- En la PAAF es manté la mostra en la mateixa xeringa i agulla que s'obté.- Extremer les precaucions per tal d'evitar una punxada accidental del professionals.	<ul style="list-style-type: none">- No precisa cap fixació prèvia específica.- Conservar en fresc.	<ul style="list-style-type: none">- Verificar la identitat del pacient i la mostra.- Enganxar l'etiqueta de les dades de pacient-petició en posició vertical a la xeringa 	<ul style="list-style-type: none">- Prioritat: URGENT- Remetre en fresc immediatament al Servei d'Anatomia Patològica.- Enviar mostra juntament amb la petició de Citologia

PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE MOSTRES BIOLÒGiques

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 16 de 17

6. HORARI DEL SERVEI D'ANATOMIA PATOLÒGICA

És el següent:

- De dilluns a divendres de 8:00h a 21:00 hores.
- Dissabtes de 8:00 h a 12:00 hores
- Fora d'aquest horari i en dies festius s'han de deixar les mostres , de cirurgia major i menor, sempre en formol per conservar els teixits, dins de la nevera del servei. S'hi accedirà mitjançant la targeta identificativa.

7. REGISTRE CLÍNIC

Les dades de la mostra recollida han d'estar registrades a la història clínica del pacient en el programa SAP.

Qualsevol esdeveniment advers es registra en el sistema de notifikacions del centre relacionat amb la seguretat del pacient (TPSC Cloud) que hi ha disponible a la nostra intranet.

PUNTS ESPECIAL INTERÈS

Què cal fer en cas de vessament accidental de formaldehid?

El procediment d'actuació en cas de vessament de químics (genèrics) està a la intranet de l'hospital, l'enllaç és el següent:

http://girona.cpd1.grupics.intranet/adjunts/serveis_generals/medi_ambient/Actuaci%C3%B3_vessament_qu%C3%ADmic.pdf

El kit d'emergències per a la recollida del producte el podeu trobar al Servei d'Anatomia Patològica a la planta (-1) a la porta PSSB12.

Qualsevol vessament s'haurà de notificar immediatament al seu comandament o persona responsable de la planta/servei, a fi que s'adoptin les mesures pertinents i s'ompli el formulari de notificació d'accident/incident el més aviat possible.

INDICADORS D'AVALUACIÓ I MILLORA CONTÍNUA

Nombre d'incidències registrades en el TPSC Cloud en relació al nombre de mostres totals.

**PROTOCOL D'IDENTIFICACIÓ, FIXACIÓ, ENVASAT I TRASLLAT DE
MOSTRES BIOLÒGIQUES**

Codi d'identificació: P-APA-006

Versió: 1.0

Pàgina 17 de 17

BIBLIOGRAFIA I REFERÈNCIA

1. Lorenzo MI, Simon F, Gomez F, Hernandez B, Corcuera MT. Gestión de muestras biológicas. Barcelona: Altamar; 2015
2. Aguilar MS. Biología Molecular y Citogenética. Madrid: Síntesis; 2016
3. Algüacil A, Cabello J, Cuadrado Cenxual MA. Identificación Inequívoca del Paciente y sus Muestras Biológicas EN: Herramientas Corporativas en Seguridad Clínica. 2008;30:11-7.
4. Ventura S, Chueca P, Rojo I, Cataño JL. Errores relacionados con el laboratorio clínico. Quím Clín. 2007;26:23-8.
5. Ruiz P, González C, Alcaide J. Análisis de Causas Raíz. Una Herramienta útil para la Prevención de Errores. Rev Calidad Asistencial. 2006;20:71-8.
6. Sociedad Española de Medicina de Laboratorio [Internet]. Reglamento de Regimen Interno Grupo de trabajo Seguridad del Paciente; [consultat el 13 de març de 2017]. Disponible a: [http://www.seqc.es/docs/Comisiones/Seguridad/Grupo de trabajo Seguridad paciente reglamento.pdf](http://www.seqc.es/docs/Comisiones/Seguridad/Grupo_de_trabajo_Seguridad_paciente_reglamento.pdf)
7. Organización Mundial de la Salud [Internet]. Nueve soluciones para la Seguridad del Paciente; 2007. [citad 20 Jul 2015]. Disponible a: <http://www.who.int/patientsafety/solutions/patientsafety/PS-Solution2.pdf?ua=1>